

Definitieafspraken Personeel Universiteiten (WOPI) - advies over in beheername door Bureau Edustandaard

Voor:	Standaardisatieraad
Van:	Bureau Edustandaard
Datum	5-6-2020

Wat houdt de afspraak in	1
Hoe is het proces met Edustandaard verlopen	2
Bevindingen Bureau Edustandaard	2
Advies aan de Standaardisatieraad	3

1. Wat houdt de afspraak in

Het betreft de afspraak 'Definitieafspraken Personeel Universiteiten'. Deze wordt ingediend namens de werkgroep WOPI (Wetenschappelijk Onderwijs Personeelsinformatie) door de VSNU.

De afspraak betreft persoonsgegevens van personeel in dienst van de Nederlandse universiteiten, aangesloten bij de VSNU, waargenomen op ultimo van elk kalenderjaar. Het betreft al het personeel dat voor een omschreven en vastgelegde werktijd voor bepaalde of onbepaalde tijd een aanstelling heeft bij c.q. een arbeidsovereenkomst heeft met de betreffende universiteit. Deze gegevens betreffen diverse personeelscategorieën: persoonsgegevens m.b.t. aanstelling van de medewerker, hoogleraren, verzuimgegevens en promovendi. De gegevens worden door de VSNU verwerkt in een verzamelbestand met geaggregeerde gegevens. Dit bestand staat bekend als de WOPI-set (Wetenschappelijk Onderwijs Personeel Informatie).

De afspraak betreft de naast de Definitieafspraken personeel universiteiten ook de afspraken mbt. het proces van jaarlijkse inventarisatie van de betreffende gegevens en de verwerking hiervan.

Alle informatie en relevante documentatie vindt u op de website van Edustandaard, via:

https://www.edustandaard.nl/standaard_afspraken/definitieafspraken-personeel-universiteiten-wopi/definitieafspraken-personeel-universiteiten-wopi/

2. Hoe is het proces met Edustandaard verlopen

Op 27 november 2019 is VSNU in contact getreden met Bureau Edustandaard op initiatief van Reinout van Brakel (Domeinleider Accountability bij de VSNU) samen met Petra Pieck (Beleidsadviseur Institutional Research, VSNU). Er hebben in de periode daarna diverse gesprekken en mailuitwisselingen plaatsgevonden ter voorbereiding van het in beheer aanbieden van de betreffende afspraak namens de WOPI-werkgroep door VSNU. VSNU heeft samen met de WOPI-werkgroep ook flinke slagen gemaakt in de verbetering van de documentatie.

Bureau Edustandaard heeft vervolgens vanaf half mei de afspraak beoordeeld volgens de criteria van Edustandaard. Dat heeft geleid tot dit advies ter ondersteuning van de besluitvorming over in beheername door de Standaardisatieraad.

Er is nog geen ROSA-scan uitgevoerd en de afspraak is alleen mondeling besproken in de Architectuurraad. In eerste instantie lag de nadruk vooral op de personeelsdefinities en de procesgang er omheen, hetgeen een ROSA-scan niet erg zinvol maakte. Daarnaast is er nog veel in beweging. Zie de advies-paragraaf voor een mogelijk vervolg hierop.

3. Bevindingen Bureau Edustandaard

Bureau Edustandaard heeft geconstateerd dat de afspraken een uitwisselingsproces betreft dat al jarenlang wordt uitgevoerd door professionele organisaties. Er is uitgebreide en degelijke documentatie beschikbaar die in het algemeen up-to-date wordt gehouden. Daarnaast is er een duidelijke werkgroep (werkgroep WOPI) ingericht die dit proces en de bijbehorende afspraken onder haar hoede heeft.

In de afgelopen periode zijn er - gedeeltelijk samenvallend met de samenwerking met Bureau Edustandaard - grote stappen gezet in het verbeteren van de structuur en de samenhang van de afspraken mbt. de betreffende uitwisselingen, en is er veel bewustzijn ontstaan wat er nodig is voor het verder professionaliseren. De belangrijkste verbeteringen betreffen het beter scheiden van de documentatie, zodat veel beter regie kan worden gehouden op alle onderdelen. Bijvoorbeeld de Bestuurlijke afspraken waren niet eenduidig en gestructureerd beschikbaar. Ook is het bewustzijn van de privacy-risico's van de uitwisselingen flink verhoogd en zijn de acties om hier grip op te krijgen verder gestructureerd. Kortom: er zijn reeds grote stappen gezet die samenvallen met de eisen/criteria voor goed beheer van Edustandaard.

Een kort overzicht van de belangrijkste bevindingen:

- de documentatie is niet altijd goed gescheiden: verschillende onderdelen worden in dezelfde documentatie bijhouden. Bijv. personeelsdefinities en (delen van) procesbeschrijvingen stonden in hetzelfde document, wat onduidelijkheid in de hand werkt. Bovendien zijn de dynamiek en de governance van beide onderdelen zodanig verschillend dat het beter is deze uit elkaar te halen. Daarnaast is documentatie niet altijd bijgehouden en lopen dus niet parallel aan de praktijk. Niet alle documentatie is beschikbaar in voldragen vorm (bijv. het Model privacyverklaring)
- personeelsdefinities: er is onduidelijkheid in de verwevenheid met (externe) waardenlijsten die ook elders worden beheerd (UFO-codes bijv). Nieuwe ontwikkelingen die invloed hebben op begrippen en

definities, zoals RIO, zijn niet structureel meegenomen en doorgevoerd. De relaties tussen de gebruikte HOOP-indeling (inmiddels gerelateerd aan het CROHO) en de (sector-)indelingen zoals gebruikt door de Inspectie zijn niet altijd duidelijk.

- de aangescherpte AVG stelt zwaardere eisen aan het uitleveren van de onderhavige data. Oa. het aan te leveren aggregatieniveau is punt van onduidelijkheid. Duidelijke afspraken die voldoen aan de recente AVG zijn nog niet altijd beschikbaar evenals de bijbehorende procesgang.
- het is niet duidelijk of de daadwerkelijke uitwisseling gebeurt met inachtneming van voldoende maatregelen in het kader van de aangescherpte beveiligingseisen vanuit de AVG. Hierover is men ook in gesprek met OCW.

4. Advies aan de Standaardisatieraad

Alles overziend concludeert Bureau Edustandaard dat er op dit moment een hele stevige basis is voor goed beheer van de betreffende afspraken, gedragen door de betrokken partijen via de werkgroep WOPI. Deze is goed georganiseerd, kent de juiste vertegenwoordiging en deze heeft zich bewezen gedurende een langere periode. Er is de afgelopen periode al veel werk verzet en er staat nog veel op de planning voor verdere verbetering van de afspraken en het beheer hiervan. Tevens heeft de VSNU uitgesproken dat het in beheer brengen bij Edustandaard een waardevolle ondersteuning is van dit proces. Daarom adviseert Bureau Edustandaard om deze set van afspraken nu in beheer te nemen met de volgende aanbevelingen:

- voer een analyse uit op de begripsdefinities naar de samenhang met centrale informatiemodellen zoals het informatiemodel RIO. Zorg dat begrippen en definities aansluiten op de in de ROSA-onderkende informatiemodellen en de gestandaardiseerde begrippen uit het semantische landschap onderwijs
- versterk de werkgroep WOPI met een privacy-expert zodat de juiste kennis aanwezig is op dit gebied en de noodzakelijke maatregelen kunnen worden genomen
- versterk de inhoudelijke kwaliteit van de te verzamelen data, bijv. door de uniformiteit te verbeteren. Investeer ook in goede afspraken en standaardisatie mbt. het verzamelen van data door andere (private) partijen. Hou daarnaast ook rekening met meer externe invloeden en wensen zoals benchmarking met overheidspersoneel of met universiteiten in het buitenland. Dat kan extra eisen stellen aan de (indelingen van de) data.
- evalueer de governance op alle onderdelen van de afspraak gezien alle ontwikkelingen in gebruik en ook in aanlevering van de data: zijn de juiste belanghebbenden op de juiste manier bij de verschillende onderdelen betrokken?
- overweeg om een BIV-classificatie uit te voeren op begripsniveau en op het niveau van de (technische) uitwisselingen die plaatsvinden. Daarmee wordt op een systematische manier de eisen en risico's mbt. beschikbaarheid, integriteit en veiligheid in kaart gebracht, op grond waarvan passende maatregelen kunnen worden genomen. Voor meer informatie zie het [Certificeringsschema op de Edustandaard-website](#) of de HORA: https://hora.surf.nl/index.php/BIV_classificaties
- investeer in sectoroverstijgende samenhang. Ook de Vereniging Hogescholen kent een vergelijkbare opvraag van personeelsgegevens. Ook de andere sectoren (po, vo en mbo) leveren data aan DUO, maar er is sprake van grote verscheidenheid. In de Datakamer i.o. die is gestart zijn personeelsgegevens expliciet als aandachtspunt genoemd. Wellicht dat daar ook het initiatief op samenhang kan worden genomen.

De VSNU zou namens de werkgroep-WOPI in de volgende bijeenkomst van de Standaardisatieraad in het 4de kwartaal van 2020 kunnen rapporteren over de vorderingen. Bureau Edustandaard adviseert om dit te laten ondersteunen door een ROSA-architectuurscan op de betreffende uitwisselingen, als advies van de Architectuurraad. Voorwaarde is wel dat mogelijke aanpassingen zijn uitgekristalliseerd.